

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 287

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, DECEMBER 7TH, 1932

LETO XXXIV—VOL. XXXIV

Znameniti nemški učenjak Einstein je razžaljen radi potnega lista

Washington, 6. decembra. Iz Berlina se poroča, da je znani nemški učenjak, profesor Einstein, bil povabljen, da pride v Zedinjene države v svrhu znanstvenih raziskovanj. Ko se je zglasil v uradu ameriškega konzula v Berlinu, da prosi za potni list, so ga vprašali, kakšnega političnega prepričanja je, in to vprašanje je znanstvenika silno razžalilo. Einstein je bil tako razžaljen, da je že mislil odpovedati svoj prihod v Ameriko. Zakaj so Einsteina vprašali glede njegovega političnega prepričanja, ni dovolj pojasnjeno, toda ve se pa, da se je neka ameriška patriotična organizacija pritožila pri državnem oddelku v Washingtonu proti Einsteinu, katerega je obdolžila, da je komunist. Soproga Einsteina, ki je bila navzoča pri "inkviziciji" v uradu ameriškega konzula v Berlinu, je bila še bolj užaljena kot njen učenik. Izjavila je, da Einstein ni niti komunist, niti anarhist, da sploh ne pripada k nobeni politični stranki. V rednih slučajih Einsteinu sploh ni bilo treba iskati osebno potnega lista, kadar je potoval v Ameriko. Hamburg-American proga je preskrbela njegove potne liste, toda to pot so na ameriškem konzulatu zahtevali, da se Einstein osebno zglasi. Tu so ga vprašali, zakaj gre v Ameriko, kakšnega političnega prepričanja je, itd. Ves nevoljen je Einstein zapustil urad konzula. Pozneje se poroča, da so mu končno dovolili potni list.

Manj moči za predsednika, pravi Baker

New Haven, Conn., 6. decembra. Pod današnjim ameriškim sistemom vlade nimamo nobene odgovornosti, pač pa le vladno strankarje, se je izrazil danes Newton D. Baker na Yale univerzi pred odličnim občinstvom, brojčim 3000 oseb. Baker je priporočal parlamentarni sistem vlade, da ima predsednik manj odgovornosti, kongres pa več potom svojih narodnih voditeljev. Obenem je Baker apeliral na ameriške inteligente, da bolj študirajo mednarodne probleme. Amerika bi morala s simpatetičnim izrazom zreti na enake probleme, in marsikako gorje bi bilo olajšano.

Lampe za konje

Z veliko večino je v ponedeljek vaška zbornica v bližnji vasi Berea sprejela postavbo, da morajo konji imeti laterne na repih, kadar korakajo ali vozijo po Berei. Predlog je bil sprejet z vsemi glasovi proti enemu. Zbornica ni nič določila kako in kaj naj nosijo konji laterne, toda laterne morajo dobiti. Izdelovalci komatov in konjske opreme imajo sedaj besedo. Direktor javne varnosti je pa izjavil, da te postavbe ne bo usiljeval, ker neče, da bi ljudje brli norce o poštenu vasi Berea, Ohio.

Ženske molijo

V ponedeljek, ob 2. uri popoldne, ko je kongres glasoval glede prohibicije, so ženske, ki spadajo v organizacijo W.C.T.U., molile po raznih cerkvah, da bi ostala prohibicija. In ker kongres ni z dvotretinsko večino sprejel predloga za odpravo prohibicije, trdijo sedaj ženske, da je njih molitev to preprečila.

* Mahatma Gandhi grozi, da se bo zopet postil.

Sedanji blagajnik Collister je odgovoren za primanjkljaj v blagajni

Columbus, Ohio, 6. decembra. Generalni državni pravdnik države Ohio, Bettman, je včeraj čredil, da je za primanjkljaj v davčni blagajni Cuyahoga okraju odgovoren sedanji blagajnik Collister in obenem tudi zavarovalniške družbe, ki so postavile varščino. Obenem je generalni pravdnik tudi izjavil, da je blagajnik osebno odgovoren za denar, katerega so davkoplačevalci preveč plačali v davkih, in da se mora tožiti blagajnika, kdor hoče denar nazaj, ne pa okraj Cuyahoga ali celo državo. Varščina, pod katero posluje sedanji blagajnik, znaša \$300,000, dočim je bilo denarja ukradenega iz okrajne blagajne v svoti \$477,000. S to določbo generalnega pravdnika, je postal položaj še bolj zamotan, kot je bil dosedaj.

Kaj je s pivom?

Washington, 6. decembra. — S tem, da mokri kongresniki niso mogli dobiti skupaj potrebne dvotretinske večine za odpravo prohibicije, nastanejo še druge važne posledice. Gotovo je namreč, da imajo mokri večino v obeh zbornicah kongresa, toda izkazalo se je, da nimajo dvotretinske večine. Demokratska stranka bo še pred božičem predlagala, da se Volstead postava v toliko spremeni, da bo dovoljeno 3,5 odstotno pivo. Ta predlog bo dobil večino v obeh zbornicah kongresa, in bo poslan v podpis predsedniku Hooverju. Gotovo pa je, da bo predsednik Hoover vetiral predlog glede pive, in bi moral torej kongres zopet glasovati o predlogu, in sicer z dvotretinsko večino. Ker pa te večine ni, kot se je že prvi dan pokazalo, bo predlog radi Hooverja propadel, in čakati bomo morali, da Roosevelt nastopi urad, predno se bo kaj tozadevno ukrenilo.

For the love of Mike!

V časopisih se je čitalo pretekli teden, da bo clevelandška pošta rabila za praznike kakih 1000 posebnih uslužbencev radi božičnega prometa. Sedaj pa prihaja pomožni poštar z milo prečeno naj časopisi nikar ne pišejo več o tem. Kakor hitro se je razglasilo tozadevno v časopisu je napadlo kakih 3000 ljudi pošto poslopje. Vsi so hoteli imeti delo. Upoštevani bodo v prvi vrsti bivši vojniki in možje z velikimi družinami, če so sicer zmožni vršiti pošto delo.

Serif Sulzmann

Danes pride v Cleveland mandat najvišje sodnije, da mora biti Sheriff Sulzmann odstavljen. Okrajni komisariji bodo nemudoma imenovali prvega pomožnega šerifa Alberja za začasnega šerifa, Alber bo pa imenoval Sulzmana za prvega pomožnika, in to do Novega leta, ko Sulzmann nastopi svoj drugi termin.

Krajše ure

Councilman Artl je vložil v mestni zbornici predlog, da se skrajšajo delovne ure vseh mestnih uslužbencev na 30 ur na teden. Delalo bi se po 6 ur na dan, pet dni v tednu. Mestna zbornica bo prihodnji teden o tem glasovala.

Razdelitev vard

Danes popoldne ima poseben pododbor mestne zbornice za novo razdelitev mesta v varde svoje prvo sejo. V temu odseku so štirje demokrati in štirje republikanci.

Morda priteče za Božič iz kongresne pipe?

Lep shod malih naših hišnih posestnikov

Na kratko naznanilo v tokovski "Ameriški Domovini" se je sinoči odzvalo stotine naših ljudi, malih hišnih posestnikov, ki so prišli v Grdinovo dvorano, da slišijo, kje so vzroki, da morajo ti posestniki toliko trpeti, da ne dobivajo za svoje hiše nobene najemnine, poleg tega pa jih pritiskajo davki, kazni, obresti in kapital. Malo domače ognjišče, ki si ga je naš človek postavil s trdom in mujo, je v nevarnosti, da propade, in v takih časih pač človek gleda in skrbi, odkod pride kakšna pomoč.

Milo se stori ljudem, ki so vse življenje trdo delali, pa pride v tej silni depresiji čas, ko jih preženejo iz lastnih domov radi neplačanih davkov. Da dolgo življenje marljivosti, stradanja, varčevanja in vzornega državljanstva, jim preti beraška palica na starost. V takem položaju se je treba organizirati, ker posamezno ne zmoremo nič, skupaj pa lahko naredimo pritisk in grožnje na onih krajih, odkoder lahko pride pomoč.

Tega so se zavedali stoteri naši ljudje, ki so se sinoči zbrali v Grdinovi dvorani. Shod je otvoril Mr. A. Grdina, ki je pojasnil, da se je zadnje čase organizirala družba The Ohio Home Owners Association—Zveza lastnikov domov v Ohio. Namen družbe je varovati ljudi pred neznosnimi davki in nakladami, na drugi strani pa pastnih uslužbencev na 30 ur na teden. Delalo bi se po 6 ur na dan, pet dni v tednu. Mestna zbornica bo prihodnji teden o tem glasovala.

Ko je A. Grdina pojasnil namen, je govoril odvetnik Mr. Wm. Vidmar, ki je razložil pomen organizacije in podal navodila za isto. Za Mr. Vidmarjem je pa vzel besedo Mr. James Metzenbaum, bojevit član šolskega odbora, ki že eno leto vodi neusmiljen boj proti zaprlanju ljudskega denarja. On,

ki član šolskega odbora, izvoljen od naroda, dobro ve, kako se je postopalo s šolskim denarjem. Našteval je grehe šolskega odbora v tako gorostasnih številkah, da so se navzoči ljudje zgražali, češ, kako se postopa z ljudskim denarjem. Tu je en vzrok, zakaj so davki tako visoki, da jih povprečni lastnik domov nikakor ne zmore.

Za Metzenbaumom je zopet nastopil A. Grdina, ki je v slovenskem jeziku razložil, kar je povedal Metzenbaum, kako silna krivica se godi davkoplačevalcem od strani šolskih oblasti, ki enostavno z lopatami razmetavajo davčni denar. "Ne samo lastniki hiš, vsi plačujete davke v tej ali oni obliki, in vzrok je, ker oblasti, izvoljene od vas, delajo z denarjem po ljubi volji. Kako moremo to preprečiti? Nikakor drugače kot z močno organizacijo."

Velike korporacije imajo svoje odvetnike, ki jih branijo, le borni lastniki domov so prepričani samim sebi, ker se nihče ne potegne za nje. V organizaciji je moč.

Potem je še govoril Mr. William F. Crawford, tajnik omenjene družbe. Povedal je, da je njihov družba izven-politična, da je ustanovljena, ne da bi delala dobiček, pač pa da štiti lastnike domov: Član postane vsak, kdor hoče. Članarina je dvojna, ena je \$5.00 letno, in tak član dobi posebno protekcijo družbe, druga članarina je \$1.00 na leto za navadno članstvo. Namen shoda je, da se za našo naselbino ustanovi posebna sekcija. Ljudje so razumeli, in takoj sinoči se je vpisalo 98 naših lastnikov hiš v organizacijo, katerih vsak je takoj plačal \$1.00, 32 rojakov pa prinese denar v par dneh.

Ker sinoči ni bilo prilike, da bi se takoj organiziral stalni odbor za našo sekcijo, se je izro-

čilo začasno delo v roke Mr. A. Grdina, pri katerem se lahko zglasijo vsi oni, ki so podpisali prošnjo za pristop in še niso plačali. Ako plačajo, dobijo člansko karto pri A. Grdini, v trgovini na 6019 St. Clair Ave., dokler se vsa stvar stalno ne organizira.

V tem času pa pazite na "Ameriško Domovino" za nadaljno delo, kajti ko bo organizacija popolna, se bo šlo na delo. Sinočna seja je bila polna resnih in zavodnih rojakov, katerim se je bralo na licih, kakšne skrbi jih tarejo. V kratkem bodo ti lastniki zopet sklicani, da slišijo o nadaljnjih korakih te organizacije. Pazite tudi na časopis.

Roosevelt molči o glasovanju v kongresu

Warm Springs, Ga., 6. decembra. Franklin Roosevelt se je začel pripravljati, da se vrne iz toplice v Albany. Rooseveltu so včeraj povedali o izidu glasovanja o prepovedi prohibicije, toda Roosevelt se ni izjavil o ničemer. Le toliko pripovedujejo njegovi prijatelji, da je gotovo, da bo Roosevelt sklical izredno zasedanje kongresa.

Poziv staršem

Starši, ki imajo svoje otroke v East Madison šoli, se pozivljejo na sejo, ki se vrši v četrtek, 8. decembra, ob 2. uri popoldne. Mrs. Caroline Meyers, iz Cleveland College, bo govorila o "Narastku neodvisnosti." To bo zanimalo starše odraščajočih otrok. Vsi starši naj bodo navzoči.

Je še prilika

Razprodaja pri slovenskem trgovcu Anton Anžlovarju, 6202 St. Clair Ave., se še nadaljuje do 17. decembra. Zlasti imajo boterce lepo priliko za izbero lepih oblik za birmanke po najnižjih cenah.

Fašistični zbor Italije je odglasoval, da plača Ameriki dolžni obrok

Rim, 6. decembra. Veliki zbor fašistične stranke je danes odglasoval, da se plača Zedinjenim državam dolžni obrok, ki zapade 15. decembra. Plačati bodo \$1,245,437. Zboru je predsedoval Benito Mussolini. Obenem je najvišji zbor fašistov tudi sklenil, da se začne takoj po tem plačilu pogajanja med laško in ameriško vlado glede nadaljnjih plačil. Prihodnji rok laškega plačila zapade 15. junija. Svota \$1,245,437.00, katero bodo Italijani plačali, predstavlja samo obresti dolžnega roka, in niti dolarja na dolg. Ko je Mussolini pojasnil navzočim stališče, v katerem se nahaja laška vlada, so fašisti sklenili plačati z dodatkom "če se med tem kaj izvanrednega ne pripeti." Italija ni poslala nobene note Ameriki glede moratorija in posluje glede odplačevanja dolgov in obresti popolnoma samostojno.

Hoover govori

Washington, 6. decembra. Predsednik Hoover je danes poslal obema zbornicam kongresa svojo zadnjo poslanico in priporočila za načrte vlade. Poslanica se glasi, kot bi bil Hoover izvoljen predsednikom za nadaljna štiri leta. Priporočila v njej nove davke, ekonomijo, toda ne ome-ni nobene besede o pivu ali 18. amendentu. Demokrati so hladno sprejeli Hooverjevo poslanico.

Crosser bo speaker?

Iz Washingtona prihaja vest, da bo pozivani kongresman iz 21. okraja v Clevelandu, demokrat Robert Crosser, kandidat za urad speakerja ali predsednika poslanske zbornice kongresa. Crosser se nahaja v kongresu že 16 let. Demokrati iz Ohio so podvojili svoje zastopstvo. Sedaj jih imajo 9 v kongresu, po 4. marcu pa jih bodo imeli 18. Republikanci jih imajo sedaj 13, po 4. marcu pa le šest.

Jim gre dobro

Joseph Rogers, predsednik Addressograph Co., v Euclidu na Babbitt Road, se je izjavil, da je tovarna v novemburu zelo dobro poslovala kljub grožnjam, da če bo Roosevelt izvoljen, da bo industrija prenehala. In nova naročila še vedno prihajajo, je izjavil Rogers. Tovarna bo imela konec leta mnogo neizpolnjenih naročil.

Slabi zobje

Dr. Roy Scott, eden izmed zobozdravnikov, ki se nahajajo na konvenciji v Clevelandu, je imel včeraj predavanje, tekom katerega je izjavil, da ni resnica, da bi slabi zobje pospeševali bolezen srčno napako, ki se zadnja leta vedno bolj širi med ameriškim narodom. Vzroki srčne napake so danes še tajnost zdravniške vede, je rekel dr. Scott.

Influenca in prehlad

Enavavno veliko število ljudi v Clevelandu je te dni prehlajenih, dočim se je drugih lotila pljučnica. Samo iz Addison Junior High šole manjka te dni 200 učencev in štiri učiteljice, vsi radi influence. V nobeni drugi šoli nimajo toliko mladih bolnikov v tem času.

Collinwoodske Slovenke

Št. 22 SDZ se opozarja, da se vrši letna seja jutri večer ob 7:30 v navadnih prostorih.

Policija je dovolila brezposelnim parado pred kapitolom v Washingtonu

Washington, 6. decembra. Noč večer bo dovoljeno "pohodnikom lakote" vkorakati v mesto Washington in prirediti parado pred kapitolom, kjer zboruje kongres. Vsi pohodniki morajo koračati v sklenjenih vrstah. Pred kapitolom jim bo dovoljeno ustaviti se, in nekaj zastopnikov bo neslo v kongresno dvorano zahteve pohodnikov, namreč, da dobijo po \$500.00 izplačano v gotovini in zavarovalnino proti brezposelnosti. Sicer je pa žalosten pogled na te pohodnike. Policija jih je spravila na prazen prostor, v bližini New York Ave., zunaj pred mestom, na gozdnatem prostoru. Okoli in okoli je potegnjena močna vrh, preko katere ne sme noben pohodnikov. Nad 400 policistov straži pri teh vrveh. Vsi imajo pripravljene različne bombe, katerih bi se policija poslužila v slučaju nemirov. Vseh skupaj jih je do 2500. Le par sto izmed njih so spustili v mesto, ko se dokazali, da imajo denar in da imajo sorodnike v mestu. Pohodnike je zelo zeblo sinoči, ker se je vreme spremenilo. Skozi vse popoldne so žvižgali in kričali nad policijo, ki se strogo drži predpisov, a veseli so bili, ko je policija dovolila, da smejo paradirati v mesto. Med pohodniki je precej žensk in zamorcev.

Washington, 6. decembra. Prva skupina pohodnikov lakote se je začela pomikati iz Washingtona, dočim odpotuje druga skupina v sredo popoldne. Do rabuke ves čas nikjer ni prišlo.

Roosevelt mogoče zgubi Massachusetts

Boston, 6. decembra. Ker so se demokrati pritožili na državnega tajnika, da se pri volitvah v državi Massachusetts ni pošteno postopalo, se je odredilo novo štetje. Tudi republikanci so dvignili enake pritožbe. Roosevelt je zmagal v Massachusettsu le z malo večino, in lahko se zgodi, da bo ta večina pri novem štetju zginila.

Smrtna kosa

Sinoči je preminul rojak Luka (Louis) Bojc, star 63 let. Doma je bil iz vasi Dolenja vas pri Ribnici, odkoder je prišel v Ameriko pred 33. leti. Ranjki zapuščata tri žalujočo soprogo, sina Ludvika in tri hčere, Ano Zagore, Justine Baron in Alice, in enega brata. V stari domovini zapuščata dve sestri. Ranjki je bil član društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na 908 E. 137th St. v cerkev Marije Vnebovzete, potem pa na Calvary pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Naj bo ranjniku hladna ameriška zemlja. Preostali sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje!

Oporoka puščavnika

Jenuarja meseca je umrl v puščavniški koči na Cedar Ave. čudak William Davey, ki je naredil oporoko, naj se njegov denar, ki je znašal \$836,000, razdeli glasom postavbe države Ohio. Probatna sodnija je sedaj oddala razsodbo, in 43 oseb, bližnjih in daljnih sorodnikov ranjkega čudaka bo dobilo ta denar. Neka 78 letna Mrs. Davey Oakley, ki stanuje na 9104 Hugh Ave., bo dobila \$100,000.

* Promet v Panamskem prekopu so morali začasno ustaviti.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po razpisu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 287, Wed., Dec. 7th, 1932

Priateljska beseda

Preteklo nedeljo je slovenska, hrvaška in srbska naselbina v Clevelandu imela izredno čast, da je lahko pozdravila v svoji sredini zastopnika jugoslovanske države, zastopnika tro-edinega naroda, zastopnika narodne moči in edinosti, jugoslovanskega poslanika v Zedinjenih državah, dr. Leonid Pitamica. To je bil zgodovinski dogodek. Prvič v zgodovini Zedinjenih držav je namreč, in prvič v zgodovini jugoslovanskega naroda je, da nas je prišel pozdravit naš rodni brat — Slovenec — dr. Leonid Pitamic, kot zastopnik trinajst milijonskega naroda — Jugoslavije!

Prišel je med nas kot pride brat k bratu, prišel je k nam, sinovom stare domovine, ki smo se vsak iz tega ali onega vzroka izselili iz stare domovine v novo domovino — v Ameriko. Postali smo tu ameriški državljani, obljubili smo zvestobo izbrani novi domovini, in sicer iz lastne, proste volje. Nihče nas ni silil, da pridemo sem. Prišli smo v Ameriko, ne da bi nas Amerika prosila, prišli smo sem, da si tu pomagamo v tem ali onem oziru, prišli smo sem, da vidimo svet, in komur je ugajalo, je ostal tu, postal ameriški državljan, pri tem pa še vedno ostal zvest spominom svoje rojstne domovine.

In če je ta ali oni sin našega naroda pozabil na domovino, če mu ni več za slednjo, tedaj pa gotovo pričakujemo od njega, da je gentleman, da se zna dostojno obnašati, kadar pride njegov rodni brat, ki zastopa to domovino, kjer nam je tekla zibeljka, kadar pride ta rodni brat naš k nam v posete. Tako bo gotovo naredil kulturen človek, kričal na cesti in robantil bo pa — barabež. In mi mislimo, da tudi naši maloštevilni in pičli sodrugi bi se preteklo nedeljo lahko pokazali boljše gentlemane, zavedajoč se dejstva, da lepa beseda s prepričevalnim izrazom mnogo več zaleže, kot pa rjovenje po cestah in preklinjanje po ulicah.

Baš ti diktatorski, samopašni nastopi in prezirajoči način taktike sodrugov, njih strupeno razlaganje vsega, kar je pristno narodno, domače, naše, to je glavni vzrok, da se sodrugi slovenskega pokoljenja ne morejo udomačiti med našim narodom. Kar nekaj nam pridigajo, kar je popolnoma ptuje, prezirajo naše šege in običaje, sramotijo naše lastne ljudi bodisi na svojih sejah, v časopisju ali v letakih. In to nikdar ni način in sredstvo, koga pridobiti za idejo, ki ima za pristaše ljudi, ki se sramujejo svoje lastne krvi.

Ko je leta 1914 zbruhnila evropska vojna in je Nemčija napovedala vojno Franciji, so nemški sodrugi v rajstahu, 190 po številu, enoglasno glasovali za svojega — kajzerja, dovolili so mu milijarde za vojno, in sami so brez vsakega protesta odšli med nemške borbe, dasi so vedeli, da bo treba ubijati francoske, belgijske in druge sodruge.

Tak je Nemec, najprvo Nemec, potem pa socialist. Pri nas pa sodrugi prižgo svečo najprvo Karlu Marxu, potem se ravna po tem, kar jim narekujejo pravila, in če preostaja kaj časa, razuma in volje, se spomnijo od časa do časa, da je lipa slovensko drevo, in to je tedaj, kadar se poslušujejo našega časopisja, da vabijo in prosijo občinstvo k svojim prireditvam, to je, tisto naše slovensko zavedno občinstvo, pri katerem čutijo sodrugi denar, in če tega slutijo, so za silo tudi pripravljeni izjaviti, da so Slovenci!

Daleko od nas naj bo lažna trditve, da mi napadamo socializem. Mi ga nismo ustvarili in tudi naša naloga nikdar ne bo, da bi ga pomagali spraviti s sveta, kajti če je dober, se bo obdržal, če je slab, bo zginil, kot zgine vsaka stvar na svetu, ki ni na pravi podlagi. Ampak naša dolžnost kot slovenskega dnevnika je, da povemo sodrugom, da se obnašajo kot gentlemani, zlasti pa še napram lastnim bratom, in posebno še, kadar pride med nas naš rodni brat, ki nam prinaša pozdrave iz rojstne domovine, ki nam nikdar ni želel kaj hudega, pač pa je vedno pripravljen pomagati narodu.

Mi mislimo, da smo bili upravičeni napisati te vrstice, da ne bo kdo izmed jugoslovanskih gostov, katerih smo imeli stotine v Clevelandu zadnjo nedeljo iz raznih krajev, mislil, da smo v Clevelandu surovi prenapeteži. Onih, ki so skušali preteklo nedeljo narediti rabuko, je med nami samo toliko kolikor je postavnega alkohola v Volstead postavi, in zato pričakujemo od njih, da so kot gentlemani, ker smo bili tudi mi dosedaj napram kot gentlemani, zlasti, ker jih še vedno smatramo za rodne brate.

D O P I S I

NAŠ PRVI JUGOSLOVANSKI DAN

Piše Anton Grdina

Speminski in zgodovinski dan praznovanja ujedinjenja južnih Slovanov naše rojstne domovine v nedeljo 4. decembra je za nami. Potekel je tako, kakor smo se zanj in proti njemu pripravljali. Morda bo kdo rekel, da to ni bil pomenljiv in zgodovinski dan. Ni bil to sicer dan, kakršnega bi mi južni Slovani lahko priredili, kajti to je bil dan začetka in priprave za našo bodočnost. To je bilo šele seme, ki bo vskalo in obrodilo stoteran sad.

Ne smemo trditi, da je bil to dan slave in ujedinjenja, marveč: to je bil dan oranja in setve, ki bo šele v bodočnosti, po trdem delu nas vseh prinesel rezultat, na katerega smo gledali v nedeljo za naše bodoče dni.

Nedeljski dan je bil napram naši veliki sili, katero tvorimo po številu in po moči južnih Slo-

vanov, naravnost majhen dan, nezadosten dan, mnogo pomanjkljiv, toda kaj naj sejavce pričakuje ob setvi? Koliko bo težkih vprašanj poprej, nego bo prišel čas žetve. Toda kaj naj bi pričakovali več od tega dneva v teh časih in v teh razmerah in okolnostih, v kakršnih se nahajamo. Ali ni čuda, da smo dosegli to, kar smo? Ali nismo lahko zadovoljni, da smo se še tako lepo odzvali, pokazali, zadržali in pred ameriško javnostjo pokazali naše veliko jugoslovansko ime? Da, res, dosegli smo veliko več, kot smo sami pričakovali v tej razdvojenosti med seboj, ko so naše ljudi tako begali ter odvrčevali od praznovanja.

Nesmiselno bi bilo trditi, da je bil to fin, zadovoljiv in popoln začetek. Toda kje pa je bil še kdaj kak popoln začetek? Silno je bil pomanjkljiv, če pomislimo, koliko nas je in koliko inteligence imamo. Toda mi nismo zaupali samim sebi. Sicer smo videli v tem svoj veliki ideal, toda ker se je tu pa tam metalo polena pod noge, smo cinali in gledali le od strani, prepuščili zadevo drugim, ki so riskirali vse, da so obrnili brazdo s kamenjem in trnjem zaraščene njive, na katero je bilo vsejano seme naše skupne akcije za bodočnost.

Dragi mi bratje južni Slovani! Ne pričakuje se od vas, da bi bili vsi z nami enakih nazorov, četudi je naš namen to, kar je vaš namen, toda mi se dovolj ne razumemo, si še ne zaupamo, še ne poznamo dovolj. Upam, da je slednji izmed nas človek razuma, da je brat bratu, da ljubimo domovino in da je vsakega želja, da pomaga sebi in želi svojim v domovini boljše bodočnosti. Če smo si v resnici v tem enaki, potem bomo tudi kmalu spoznali, da so naši cilji in naša načela samo ena skupna želja, ena skupna akcija, da postanemo močno drevo, na katerem naj

S HARMONIKO NA MEDVEDA

(Piše Jaka)

Čakajte, da boste slišali, kako smo šli nad medvede v Pennsylvanijo in sicer s harmoniko, torej z vso častjo in slavo, kot se spodobi, da se jo izkaže takim hlačmanom. Lovce bo zanimala stvar, druge morda ne, pa je treba tudi za lovce nekaj pisati, ki toliko hudega prestanejo v lovskih sezonah, pa jim nihče ne da kakšnega posebnega priznanja.

Ni treba prav nič zmajevati z glavo, češ, da je bosca, da bi šli s harmoniko na medvede. Je resnica, ki se jo lahko prime in s pričami dokaže.

Kdor se bo naveličal brati, lahko preneha kadar se mu zljubi in ne bo nobene zamere, ne na tem ne na onem svetu.

Nekega večera oktobra meseca sedim za vrati pri Gašperju Korčetu in poslušam nekakšne love, ki so se pogovarjali samo o visoki zverini, to je taki, ki je večja od zajca in nekoliko manjša od slona. Pogovarjali so se, da bodo šli na medvede v sosednjo državo Pennsylvanijo, kjer da je toliko medvedov, da jih jeseni najemljejo farmerji, da jim hruske in jabolka tresejo. Na 8. novembra da jo mislijo odrinit, ravno na dan volitev, da si bodo ložje zapomnili dan in da ne bo kdo zamudil.

"Koliko vas pa gre?" takole mimogrede pripominam, da se ni videlo, kot bi se tudi jaz štelil zraven.

"S Teboj bi nas bilo ravno deset, dasi Te ne silimo z nami," vljudo odvrne Gašper, ki mu je lov edino odrešenje na tem svetu. "Kdo bo pa vse šel?" rinem naprej previdno, da bi videl, če bo družba zame.

"Jaz sem eden, pa Dutsch Prince, pa Vilček Vidmar, pa Rudy Božeglav, pa Karl Tieber, Tiebrov prijatelj iz Akrona, Bob, dva moja prijatelja, Eddie in Charlie, pa Charlie iz Pennsylvanije, pri katerem se ustavim in ki nas bo peljal na sled. Vsi so dobri za družbo in za v

bo napisano veliko ime od južnih Slovanov največje slovenske naselbine v Ameriki.

Hvala vam, bratje! Hvala vam, ki ste sodelovali pri tem praznovanju. To praznovanje bo hladilo kot balzam vaše trpeče brate v zaslužnjem ozemlju, ki stegajo k vam roke in kličejo na pomoč. To bo v zadoščenje onim v domovini, ki vam kličejo, da nikar ne pozabite domovine.

To praznovanje bo ostalo v zgodovini za one, ki bodo ostali za nami in se spominjali prvega južnoslovenskega rodu, ki je postavil spomenike svojih velikih, kulturnih in delavnih mož tukaj, ki naj bi pričali na veke, kako živav in kako domoljuben je bil ta rod.

Četudi smo bili v dneh pred praznovanjem še nerazdeljeni, četudi smo bili eni za praznovanje, drugi proti agitirali, vseeno: hvala vam! Toda če smo razsodni in če nam je v resnici za nas in naše brate, za boljše bodočnost, se moramo strniti v eno nerodno silo. Zakaj bi se delili, si nasprotovali in se pred svetom smešili, delali sami sebi škodo? Ni vzroka! Vsi smo sinovi in hčere južnih Slovanov in kot taki moramo gledati, da se osvobodimo ohranimo.

Bodimo sebi svoji! Drugi ne bodo za nas, če ne bomo mi sebi in zase. Poglejmo na levo in desno, kdo je v domovini naš sosed, kdo sega roke po naši zemlji, kdo jo je že podjarmil? Kaj so delali z nami in kaj se z ostalimi še lahko zgodi. Ne bodimo malenkostni, otročji, sebični.

V nedeljo smo pokazali, da gori v nas domovinska ljubav. Naj ta ogenj v nas ne ugasne. Bolje je, da smo aktivni in se bolj spoznamo, kot smo se do sedaj. Nedeljska slavnost je bila polna življenja in bo to pot k edinosti in sporazumu. Naj bo to pot k bratstvu, naj bo to most, ki nas bo vezal skupaj.

gozd kot nalašč. Pojdi še ti, boš imel zabavo ko na kaki vinski trgatvi," je rekel Gašper.

"Gašper, sicer se ne silim, ampak če mislite, da brez mene ne boste opravili nič, se vas bom pa usmilil in bom šel z vami, da boste vsaj lahko rekli, da imate izkušnega lovca seboj," rečem in mu sežem v roko.

"Kar se tiče izkušenosti, bi se lahko nekaj časa pogovarjala, pa ker me že zadnjih deset let prosiš, naj te vzamem enkrat seboj na medvede, pa naj bo."

Zmeniva se še, da je nepreklicni odhod na volivni dan dopolno, to je takoj, ko bo vsak opravil svojo sveto in državljansko dolžnost.

"Gašper, mene poslušajte, pa jo odrinimo okrog devetih zjutraj; nam bo prav hodilo, ker ponoči se jaz jako nerad vozim," vzorno svetujem.

"Kakor ti rečeš. Pridi sem v soboto večer, da bova napisala še kaj medvedje v Pennsylvaniji in kako se obnašajo, kadar se na vsem lepem srečajo s človekom. Ker je Vilček še mlad in ima še polno življenje pred seboj, sem ga prijazno poučil, da medved je medved in če človek nima srca, je boljše, da ostane doma. Spomnil sem ga na dogodek, da je medved v clevelandskem zverinjaku iz dobrohotnosti objel s svojima šapama paznika in ga stisnil, da je paznik kar križem

pogledal. Povedal sem mu tudi slučaj, ko sta šla pri nas na Menišiji Herblen in Krajnc ata na medvede v Pretrže in da ni bilo ravno neko drevo pri roki, bi se bila lovca slaba godila. Povedal sem mu, da je medved jako krvoločna zverina in da mu najbolj prija meso mladih fantov in da je najboljša, da gre človek na medvede z motorciklom, da se lahko v vsakem slučaju umakne.

Vsa ta resnična dejstva pa niso pri Vilčku dosti zalegla. Samo to je omenil, da je jako hiter, da ga v teku nihče ne prehitijo. Ko sem videl, da ne opravi nič, sem mu še rekel, da naj se nikar ne zanaša na druge in da bo svojo kožo sam nosil naprotaj po pennsylvanskih šumah.

Prijatelji so mi hodili pripovedovat razne dobre nasvete. Breskvar mi je zatrjeval, da se njemu zdi najboljše, če gremo na medvede s harmoniko, ker da je ta žival vsa neumna na to glasbo in da jo mine vsaka krvoločnost, kadar zasliši premili glas harmonike. Kadar bomo zagledali medveda, je rekel Breskvar, naj začne eden raztezati meh, medved bo začel štajeriš in zibevšrit, pa naj mu kar lepo igramo in medved bo šel za nami kot cibka. Tako jih bomo lahko nalovili dosti in žive pripeljali v Cleveland.

Ta ideja se mi je tako dopadla, da sem pri priči sklenil, da brez harmonike ne gremo in ne gremo na medvede. Zvedel sem, da je Vilček že včasih videl harmoniko in da se tudi nekaj razume na knofke, na "vežje" pa bolj malo. No, saj nazadnje tudi medvedje ne bodo vedeli, če bomo igrali valček ali polko, samo da bo glas. Torej ukažem Vilčku, naj vzame harmoniko seboj, če se hoče medvedom prikupiti in pa nam, ostalim lovcom bo kratek čas delal. Naj bo že kar tukaj pripomnjeno, da se bom vse svoje žive dni kesal, da sem vprašal Vilčka in njegove harmonike za sočustvovanje, ker marsikatero urošladkega spanja nam je odzrl s tisto šketljo, Bog ji grehe odpusti in Vilčku tudi.

V soboto zvečer grem k Gašperju, da napraviva listo telesnih dobrih del, ki naj bi služile nam lovcom v dopadajenju. Najprej sva sklenila, da dava delat mesene klobase, ki so dobro kuhane v zelju, pečene, zarostane, gorke in mrzle in v kočevskem sendviču. Tri milje takih klobas bo dovolj za prva dva dni, sva rekla. Potem sva rekla, da bomo vzeli seboj poper, sol, moko, čebulo, meso za guljaž, meso za župco, zelame, sir, jajca, špeh, mast, selze v kentah, paradiznik in — dvajset hlebecv kruha. Vrh tega sem obljubil, da bo naša Johana spekla pet potic, da se bomo troštali z njimi za pribojšek.

Ko sva premišljevala, ako ni sva morda kaj pozabila, se spominam, da bi bilo dobro vzeti seboj metlo, da bomo zjutraj pometli po kempu, da ne bomo kot živina v hlevu. Do tedaj me je Gašper v vsem poslušal, tukaj se mi je pa uprl, češ, da sem že tak, da bi najraje seboj vzel zofo, gugalni stol in pa preprogo za po tleh v kempu. Zastonj sem mu dokazoval, da je snažnost največja čednost na svetu in da brez metle človek ne more imeti snage v hiši in ne v kempu. Toda Gašper, ki je imel biti na tem lovskem pohodu naš kapetan, je rekel, da če gre metla z nami, pa da on ne gre, ker noče, da bi se nam vsa Pennsylvanija smejala.

Jaz pa tudi nisem tak, da bi se radi ene metle skregal s pametnim človekom, pa sem se vdal in mu obljubil, da ne bomo vzeli metle seboj, na vsek način pa s smetišnico, da bo tudi mene nekaj veljalo. Ko mi je še naročil, naj vzamem kolikor morem dobiti blenketov, ker da bo mrz, je rekel, da sedaj sva z vsem gotova. Ker mili naš kapitan ni nlešar omenil glede pijske, sem ga že med vrati vprašal, če misli, da bomo v Pennsylvaniji pili samo vodo. Iskreno me je potolažil, da je že vse urejeno, da

vzamemo seboj en sodeček piva in pa par sto steklenic iste pijske. Kar se tiče "korajže" naj si pa vsak sam preskrbi po potrebi in meri.

(Dalje prihodnjič.)

OTROKOVA LJUBEZEN

Pred 26 leti je v nekem abruškem selu ubila žena svojega moža in morala zato zapustiti 11 mesecev starega otroka in se zakopati za težka vrata ječe. Otrok je bil najprej pri sosedu, pozneje je prišel v neki zavod, a zadnje dni je bil v trgovski službi v Milanu. Hrepenenje po materi, ki je živa zakopana, ga je dušilo sleherni dan bolj. Ono strašno dejanje ji je odpustil. Saj je čutil, da ni nikoli doživel materinske ljubezni, pa bi se vsaj zdaj kot odrasel mož ob njej segrel. Zvedel je, da bo mati izpuščena iz ječe. Nič ni pomišljal, takoj se je odpravil tja. Toda ker ni imel denarja za pot, je brez misli segel v blagajno in vzel 600 lir. Sele na vlak se je spomnil, da je napak ravnal in bi moglo nepremišljeno dejanje roditi zle posledice. Zato je na prvi večji postaji brzojavil svoji firmi, da bo vrnil denar. Po nekaj dneh ga je res odposlal, toda bilo je že prepozno. Policija ga je v Milanu zaprla. Dasi ravno je firma zanj prosila, je bil obsojen na tri mesece in pol ječe in 300 lir denarne kazni. Težko pričakovana mati je prišla na svobodo, njen dobri sin pa v zapore. Taka je bila justica zmerom in povsod, ker ima pač mrzle paragrafe, sicer pa mora imeti skrito za tisočimi zastori.

Dnevna vprašanja

1. Kdaj je bila zadnja svetovna razstava v Chicagi?
2. Ali je gorkeje nositi po zimi dva para tenkega spodnjega perila ali en par težkega?
3. Kadar sežgo truplo mrtvega, ali sežgejo obenem krsto s truplom?
4. Koliko imajo plače poštni zrakoplovci?
5. Kdo je blagajnik Zedinjenih držav?
6. Koliko ima letne plače?
7. Ali je on prvi uradnik blagajniškega oddelka Zed. države?
8. Kdaj so odpravili sramotni kamen za zločince v Ameriki?
9. Ali človeka lahko aretirajo v Ameriki, če preklinja?
10. Kateri ljudje na svetu uživajo največji zajtrk?

Odgovori na vprašanja

1. Leta 1893, ko se je vršila Kolumbijska razstava.
2. Dvoje lahkih spodnjih oblek je gorkejših kot ena težka obleka, ker je zrak med njima slab prevajalec gorkote.
3. Ako daste sežgati truplo je slednje sežgano zaeno s krsto, tako da ne veste, ali dobite pepel ranjkega ali pepel lesa od krste.
4. Povprečno \$500.00 na mesec.
5. William B. Woods, ki je imenovan od predsednika in potrjen od senata.
6. \$8000.00 na leto.
7. Ne, blagajnik ni predstojnik blagajniškega urada. Prvi uradnik je zakladniški tajnik Ogden Mills, ki dobiva \$15,000 na leto plače, in je obenem kabinetni tajnik.
8. Uradno je bil odpravljen zadnji sramotni kamen za zločince v državi Massachusetts v letu 1839.
9. Ne v vseh državah, dočim ima sedem držav tozadevne postavke.
10. Amerikanci uživajo najbolj obilni zajtrk med narodi sveta, dočim imajo opoldne le majhen prigrizek.

Če verjamete al' pa ne.

V Ljubljano je prišel po opravih Opaldarjev Matevž iz Kozjega repa, ki je bil trden kmet in je imel precej pod palcem. Tega se je tudi dobro zavedal in je kaj prezirljivo gledal na ljubljanske škrice, o katerih je vedel, da so večinoma suhi od prvega pa do zadnjega v mesecu. Svoje opravke je ugodno opravil, zato si je Matevž mislil, da bo stopil malo v kavarno, čeprav misli ljubljanska gospoda, da je kavarna samo zanjo.

Prešerno se vsede Matevž za mizico v kavarni, naroči škodljivo kave, kot je videl, da jo imajo drugi pred seboj, potem si pa zabasa v usta čik tobaka, brez katerega ni mogel biti drugače kot v cerkvi in še takrat je težko prestopal. V roke vzame časopis in se dela kot bi bral, in začne, samo ob sebi umevno, prav na široko pljuvati okrog sebe, kot je bil tega navajen doma. Prav nič ni gledal, kam je padlo in ga tudi nič brigalo ni. Saj lahko plača, pa se njegovi "boti" še poznalo ne bo.

Toliko bolj pa je brigalo to Matevževu pljuvanje natakarkarja, ki je kar odrevel, ko je opazil, da pošilja kmetski gost svoje čikovne proizvode po lepih parketnih tleh, da se je poznalo za njimi kot za gnojnim vozom, ki pelja na njivo. Seveda, opozoriti si ga ni upal, da se kaj takega ne spodobijo v kavarni, kajti gost je gost in takile iz dežele so še bolj širokogrudni pri napitnini, kot stisnjeni škriči, ki komaj spravijo skupaj za žkavo. Da pa ne bi bila vsa kavarna dekorirana s Matevževim ustnim izročilom, se natakarkar hitro domisli, zgrabi v kotu pljuvalnik in ga postavi pred Matevžev mizo. Matevž še v svojem življenju ni videl pljuvalnika, zato mu tudi na misel ne pride, da je natakarkar prinesel samo njemu na ljubo to lepo, bliščečo skledo, zato je skrbno prežil, da ni pljunil vanjo. Natakarkar mu je nastavljal pljuvalnik vedno tje, kamor je Matevž pljuval, da je moral ta že res paziti, da ga ni zadel.

Toda končno je bilo pa Matevžu vendar le preveč te natakarkarjeve nepazljivosti (kakor se je Matevžu zdelo), pa jenzo zavpije: "Vi, slišite, če ne odnese te takoj tiste skleda proč, mi bo tega kmalu dovolj in bom res pljunil vanjo."

Jaz sicer ne vem koliko je resnice na tem, toda splošno se govori, da bo postal polentar vseh polentarjev, Mussolini, slovenskim socialistom v Clevelandu zlate kolajne, ker so zadnjo nedeljo rigali proti ujedinjeni Jugoslaviji. Mussolini se še ni odločil, ali bi jim poslal viteški red makaronov, ali znak hrabrosti, fig in rožičev. Na vsak način je pa taktno od Mussolinija, da svoje pristaše dostojno in primerno nagradi. Čestitamo!

"Prosveta" je zadnji teden zapisala: Kdor se udeleži posedne ujedinjenja Jugoslavije, je trikrat hlapec. Hm, škoda, da ni bilo urednika "Prosvete" v nedeljo v Clevelandu. Gotovo bi se mu bilo zaletelo, ko bi bil videl natlačeno veliko dvorano Slovenskega narodnega doma.

Peter in Pavel se srečata na ogalu in ker se Petru zdi, da se Pavle tako strašno kisto drži, mu reče: "Kaj se pa držiš, kot bi se ti bilo vso noč o vrzati sanjalo?" "Eh, saj veš, tale depresija me gita."

"No, saj ni tako hudo, kot se ti zdi in ljudje vse preveč pretiravajo. Poglej, pred enajstimi leti nisem imel centa v žepu, danes imam pa že dva niklja."

Vesti iz domovine

—V Mariboru je umrl dvorni svetnik v pokopju g. Ivan Sorli. Smrt je nastopila kot posledica kratke bolezni, kateri je 79 letni starček podlegel. S pokojnikom lega v grob markantna osebnost v vrstah mariborskih emigrantov z Goriškega. Bil je Goričan Tolminec, rodom iz Klavž. Vsa najlepša leta je preživel na domačih ljubljenskih tleh, odkoder se je moral umakniti tujcu. V Gorici ga je vezelo tesno prijateljstvo z blagopokojnim vladiko goriškega slovenskega naroda metropolitom g. Sedejem. Še med vojno sta si oba dopisovala in pokojni dvorni svetnik je zvesto čuval pisma svetnega velikega prijatelja. Izgnanstvo iz ljubljene Goriške je čutil silno hudo in neprestano je živel v upanju, da mu bo kljub starosti dano še enkrat videti drago domovino. Žal pa se mu njegova poslednja želja ni izpolnila in počival bo v Mariboru, ki mu je postal druga domovina.

—V Strugah je umrl v visoki starosti 86 let gospod Anton Orehek, bivši dolgoletni odbornik občine Moravčev, član kraj. šol. sveta v Moravčah in posestnik v Krascah.

—Na Logu pri Savici je preminul g. Kmetič Anton v starosti 85 let.

—V Mostah pri Ljubljani je umrla gospa Terezija Keber, zasebnica.

—Smrt v vodi. V Dolnji Lendavi je utonil v jarku vode Molnar Janez iz Lakoša. Kopal je jarek okrog travnika in je padel v vodo. Potegnil ga je sicer nek starček iz vode, pa ker ga ni mogel spraviti iz globokega jarka, ga je položil na zemljo ob jarku. Misli je menda pozneje vstati in je padel nazaj v vodo. Pravijo, da je bil malo natrkan. Našli so ga zvečer okrog 9.

—V Ljubljani je umrl gosp. Ivan Slanovic, ključavničarski mojster.

—Mož in žena na mrtvaškem odru. V Pribečevicem je preteklo soboto umrla, zadeta od kapi, 68 letna Magdalena Litzenberger. Pogreb je bil določen za nedeljo popoldne. Njen mož, 78 letni Peter Litzenberger je

priljubljal vse potrebno za pogreb, ne misleč, da bo čez 24 ur tudi on mrtev. Mož je bil zaradi ženinne smrti silno žalosten in razburjen. Ko je v nedeljo obedoval, ga je zadela možganska kap. Zgrudil se je na tla in bil pri priči mrtve. Položili so ga na mrtvaški oder poleg žene in v pondeljek oba skupaj pokopali.

—Dvor pri Polhovem Gradcu. Umrl je 10. novembra Cankar Matevž, v starosti 64 let.

—Cerknica. Živimo v zelo težkih časih. Posebno pri nas. Prej, ko se je les prodajal, so bili pri nas ljudje vedno pri delu in ni bilo toliko fantov doma brez dela, kakor sedaj. Borbo za vsakdanji kruh je prisilila naše ljudi, da so si poiskali nov vir zaslužka. Začeli so s prenašanjem moke in drugih reči. Prenašajo v Postojno. Dovoljeno je, da vsak, ki ima pravico, lahko nese do 10 kg moke in 2 kg mesa. Tako zaslužijo nekateri po 20 Din, celo do 40 Din na dan, kakor pač kdo proda.

—Požar. Nenadoma je začelo goreti v Grahovem pri Cerknici. Gorel je kozolec posestnika Jožeta Šviglija, p. d. Hraškarijev. Ogenj je opazil neki graničar. Ta je hitro alarmiral svoje tovariše in druge ljudi. Na mesto požara so takoj prihiteli grahovski gasilci, pozneje pa tudi gasilci iz Žirovnice. S skupno močjo so ogenj ugonobili, vendar je ogenj uničil ves kozolec (6 oken) par vozov, poljsko orodje in dosti krme in stelje.

Kakor pripoveduje graničar, je začelo goreti kar na dveh mestih, in je tako opravičeno sumiti, da je bil ogenj podtaknjen. Prijeli so nekoga, ki je osumljen.

Škoda je precejšnja in tudi ni krita z zavarovalnico.

—Ponesrečenci z dežele. Na cesti je padla in dobila resne notranje poškodbe 36 letna Marija Drnovšek, žena rudarja iz Toplice 151 pri Zagorju. — V Topolu pri Begunjah je padla in si zlomila desno nogo Kristina Rožanc. — Pri delu si je odsekal kazalec desne roke 24 letni zidar Peter Petaro od D. M. v Polju.

ZGODBE ŽENSKÉ VSTAŠINJE

—"Politika" iz Beograda prinaša zgodbo srbskega dekleta Rize Radović, ki se je med svetovno vojno udeležila vstaje proti Avstrijem in Bolgarom, kateri so bili zasedli Srbijo. Zastopnik "Politike" jo je obiskal v zavodu za pohabljenе otroke v Subotici, kjer je sedaj nastanjen na kot krojaški nadzornik. Nosi se po moško in tudi govori kakor možak. Njena zgodba je takole:

Rojena je bila leta 1899 v Toplici, vas Prekupice pri Prokuplju. Krstno ime ji je bilo Rizna. Do 16. leta je morala trdo delati na polju. Ko so leta 1915 Bolgari zasedli vse kraje, je več bolgarskih vojakov udrl v njihovo hišo ter so pobili očeta in mater. Ker ji je že brat prejšnje leto padel pri Belgradu, je ostala sama s svojo 12 letno sestro. Tudi njo so prihodnje leto napadli na cesti Bolgari in jo pretepli za žive in mrtve, tako da je ležala dva tedna. Medtem je sklenila pobegniti v gore ter se iz maščevanja do morilcev svoje družine in do mučiteljev pridružiti vstašem. Decembra meseca leta 1916 je, oborožena s puško pokojnega očeta, v burji in snežnem meteu zapustila rodni krov in se napotila proti planinam. Pri vasi Petrešta je zagledala dva avstrijska vojaka, ki sta ji prihajala nasproti. Skočila je za drevo ter se skрила. Vojaka sta šla mimo nje in je nista opazila. Pač pa sta kmalu v snegu zapazila svežo gaz. Začela sta jo iskati. Dogodek sama popisuje, govoreč kakor možki, tako-le:

"Tedaj sem pomeril in dva-

oplašiti. Vojvoda Pečanac je izbral izmed prijavljenih četnikov 300 ljudi in se napotil proti Ristovu. Sama po moško pripoveduje svoje sledeče zgodbe takole:

"Ko smo spustili v zrak železniški most pri Ristovu, smo se napotili proti Bosilgradu. Ko smo naskočili vas, je prebivalstvo z vojaštvom vred pobegnilo na vse strani. Od tu nismo šli daleč, ker smo zgrešili pot in smo se morali vrniti. Ko smo se vračali nas, je pod planino Kukavico izdal neki kmet, vsled česar nas je nenadno napadla četa Bolgarov. V tem boju sem bil ranjen v nogo z dum-dum kroglo. Vojvoda je bil blizu, pa je videl, da sem ranjen. Posrečilo se nam je prebiti se skozi bolgarske vrste. Tudi jaz sem se boril z drugimi, čeprav sem bil ranjen. Ko smo ušli Bolgarom, so me na vojvodovo željo hudo ranjenega posadili na njegovega konja in smo šli naprej. Rane na nogi mi niso mogli obvezati, ker se nam je mudilo v varnejše kraje. Strašno me je začelo boleti, da nazadnje nisem mogel več sedeti na konju. Tedaj je vojvoda naročil štirim četnikom, naj me nosijo. Vsled tega smo vedno bolj zaostajali za drugimi, ki so se nam izgubili izpred oči. Vsak trenutek smo se bali, da nas nenadno ne napadejo Bolgari. Strašno žejno sem trpel, ker nismo imeli vode. Pri nekem potoku, ko sem se napil vode, sem rekel svojim spremljevalcem, naj me pustite tam, sami pa naj gredo za vojvodo ter mi reko, da sem umrl. Komaj sem jih pregovoril. Tako sem ostal sam v gozdu, v dolini ob potoku."

Sedaj pričinja najhujši del njenega pripovedovanja o mukah in trpljenju. Brez moči je ležala v gozdu, sama, ranjena, s strašnimi bolečinami. Nad seboj je videla le nebo, okrog sebe pa neprodno šumo, pomoči pa od nikoder. Tako je minilo osem dni tega groznega umiranja v grobni gozdni tišini. Od tega se ji je grlo kar izsušilo, rana na nogi pa se je začela gnajiti. Šele devetega dne so jo našli bolgarski vojaki. Ker pa so mislili, da se potajuje, so jo brcali, zbadali z bajoneti in bi jo bili tudi ubili, ko bi je ne bil rešil bolgarski narednik. Prenesli so jo v vas Čukljenik. Odtod pa so jo čez dva dni z vozom prepeljali v bolnišnico v Leskovec. Pa tudi tu so jo grdo ravnali. Tu so ji tudi odrezali levo nogo do kolena. Čez tri mesece in pol, četrta se ni bila ozdravljena, so jo izpustili iz bolnišnice ter jo prepeljali v ječo. Sama se čudi, kako je tako bolna mogla izdržati še ječo. Nato pa je prišla osvo-

bojtev. Prenesli so jo iz ječe v bolnišnico v Niš, kjer je ležala šest mesecev. Tu je bilo lepo. Popolnoma se je pozdravila. Ko je zapustila bolnišnico, so jo poslali v Belgrad, kjer so ji napravili umetno nogo. Od tu so jo poslali v invalidski zavod v Zemun, kjer se je izučila krojaštva. Od leta 1928 služi v Subotici za nadzornika v zavodu za pohabljenе otroke. Živi sama zase brez znancev. Te dni je dobila pismo od vojvode Koste Pečanca, naj mu popiše zgodbo svoje- ga trpljenja, da jo bo ponatisnil v drugi knjigi o toplaški vstaji.

Bivša Rizna — sedaj Stojan Radović, kakor se sama imenuje, kadi cigarete in nosi moško obleko srbskih seljakov.

Posledice vojne

Cleveland (Collinwood), O. — Veliko navdušenje militaristov za svetovno vojno je bilo leta 1914 tako, da so prepričali tudi priprosto ljudstvo, da vojna je potrebna in da le z vojno je mogoče poravnati medsebojne trgovske in meddržavne spore. Ljudstvo navdušeno, vojaki so odhajali vdano na bojne poljane reševati vsak svojo domovino. Po parletnem bojevanju pa smo videli razočaranja, ker naše patrijotično navdušenje nas je stalo mnogo mladih življenj, pohabljenih udov in rušiti se je pričel naš dom.

Preplava tujcev po deželi je napravila čuden vtis na domače prebivalstvo, da je postalo brezčutno, pozabilo je na človekoljubje in zrušilo marsikateri dom in družino. Koliko družin propade na en ali drugi način! Koliko siromakov je postalo vsled svetovnega klanja! Kdo se briga za te siromake danes? Kaj imamo od tega, ker smo se junjško bojevali?

Odgovor na ta vprašanja bomo dobili 11. decembra v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. in sicer nam bodo pojasnili igralci dramskega društva "Anton Vercovšek" v drami "Mrak," ki bo uprizorjena na omenjeni dan in v kateri bomo videli sliko: posledice vojne.

Gotovo je, da nas bo ta pretresujoča drama zelo zanimala in postala popularna med Slovenci, ki smo bili med prvimi zanešeni v svetovno vojno. Zato nas bo tembolj zanimalo in bomo z lahkoto zapopadli temo te drame. Zato je priporočljivo, da smo navzoči pri tej zanimivi predstavi, posebno še sedaj, ko se svetovne velesile gledajo križem, kar je jako nevarno, da se iznova ne prične nečloveško bojno klanje, da se nam pojasni

Paul Keller

CVET NAŠE VASI

"Mojster Klander, nekaj bi vam lahko svetovala. Znano vam je, da je umrl stari Čebelar. Imel je hišico, ki je sicer pokrita s škodljivci, a je prav lična. — No, pa saj je bil tesar. Hišica je na lepem kraju. Ima dve večji sobi, kuhinjo, dvojce podstrešnih izb in še klet. Čebelarjevi dediči, ki bivajo drugje, so mi ponujali hišo za trideset tisoč dinarjev. Zraven spada prav ličen vrt z rodovitnim sadnim drevjem in še skoraj dvojce juter polja srednje vrste. Ondi se pridelata žito in krumpir. Vsega je dovolj za vas in vašo ženo; še kakega prašiča si boste čez zimo priredili."

Kovač je ugovarjal, češ, da ni poljedelske sorte, a njegova žena, ki je bila nekoč za veliko delko na kmetiji, pa že dobro umeje polje obdelovati. A saj ima kovačnico in stanovanje, kaj naj bi še s Čebelarjevo hišo?

Tedaj mu je Mina razložila, da naj preuredi to hišo za letoviščarje. Saj hoče vsako leto več in več ljudi v Loko, kjer je zdravo, lepo in ceneno življenje. Naj preuredi hišo v ta namen; sicer bo nekaj stroškov, a to se bo vse povrnilo. Torej naj sobe lepo prepleksa, naj poskrbi za dobre postelje, postavi naj okusno pohištvo, naj obesi nekaj lepših slik, ki mu jih bo ona izbrala; dalje naj okraši okna z zavese, položi v vsaki sobi pod mizo kako preprogo, naj napelje električno luč in si nabavi najpotrebnejšega posodja za kuhinjo. Pred hišo, ondaj, kjer je najlepši razgled in daje velik oreh lepo senco, naj postavi klop z mizo.

Kovač se je prijel za glavo. "Za božjo voljo, gospodična, preden bom vse to spravil skupaj — kolikokrat bom pa še moral zadeti srečko?"

"Nič več! Za nakup in vso opremo zadošča vaš denar, če prodaste še motorno kolo. Če pa ne bi imeli zadosti, zakaj slabih stvari je bolje, da jih človek ne kupi, pa vam posodim tudi jaz. Naš mizar in pa sedlar vam na-

posledice vojne, da bomo videli, ali so nam vojne koristne. Zato v nedeljo vsi v Slov. Del. Dom, da si ogledamo dramo v treh dejanjih pod imenom "Mrak" in prepričali se bomo, v koliko so nam vojne koristne.

L. K.

redita vse dobro pa poceni."

"Saj sta moja prijatelja."

"Torej! In koliko bi vam donášala hiša? Koliko bi zahtevali za sobo s souporabo kuhinje, in še za kamrico z eno posteljo?"

"Nič ne vem," je odvrnil kovač, "si nikoli nisem bil na letovišču."

"Sto dvajset dinarjev na teden!" je dejala Mina. "To je prav poceni. In ker toliko ljudi sili vsako poletje v Loko, bodo cene narasle. In zdaj izračunajte, koliko bi dobivali mesečno!"

Mojster Klander je sedel pred Mino ko velik, neroden šolar pred učiteljico. Bal se je, ker je bil slab računar. Toliko je le dognal, da ima mesec štiri tedne in da je štirikrat sto dvajset približno pet sto.

"Pet sto dinarjev," je slednjič dejal.

"Napak!" ga je pokarala Mina. "Saj je dvojce stanovanj. Torej?"

To kovaču ni šlo v glavo. Zato mu je morala sama povedati, da bo v poletju prejel na mesec približno tisoč dinarjev. In izpravešala ga je dalje:

"Koliko mesecev bi bila vsa stanovanja v Loku zasedena?"

"Ne vem!" je plašno odvrnil kovač. "Nikoli nisem oddajal v najem in letoviščarji nimajo kaj opraviti v kovačnici."

"Pa to vendar veste," je nejevoljno vzkliknila, "kako dolgo so tuji pri nas?"

"No — takole od srede maja do srede septembra. To mi je Vogelnik povedal."

"Prav — štiri mesece. Zdaj prihajajo tuji tudi pozimi in sicer se sankajo ali smučajo. Hiša, ki bi jo vi kupili, je prav prilično ob cesti na kolodvor. Torej — ne bom dalje računala z vami. Če boste kupili posestvo in dali hišo tako preurediti, kot sem vam jaz svetovala, se bo vaš dehar obrestoval po več ko po deset odstotkov in mimo tega boste imeli še kaj od vrta in polja."

Klanderu so pošle besede. Sitno mu je bilo, škripal je s stolom, ni vedel, kam bi se dejal in je rekel:

"Odkrito povedano, gospodična, prav nič mi noče v glavo. Tisto o zastorih in preproгах — in o senčnici pod orehom in o odstotkih — le kako more to vse enkrat v eno samo glavo? Le enega se zavedam, da sem nič-vreden človek, zakaj nekoč sem vas radi vašega brata razžalil."

"Pustite to, Klander!"

"Vem, vem, odpustili ste mi, a zdaj, ko ste tako — tako strašno dobri z menoj... Saj niti sprejeti ne morem..."

Če se kdaj človeku nepričakovano kaj dobrega ponuja, pravi skromno: "Saj ne morem sprejeti tega!" — sprejme pa vendarle.

"Oprostite, gospodična, a resnično ne vem, kako sem vse tole zaslužil."

"Tak nikar ne iščite dlake v jajcu!" je odvrnila Mina po svoji stari, robati in oblastni navadi. "Vzemite, kar se vam nudi; dobro je!"

"Če bi le vedel, kako da prav jaz, ki sem se pregrešil..."

"Ne besedujte več, Klander! Zakaj sem taka z vami? Posestvo so meni ponudili. Zame pa to ni. Imam druge naloge. Imejte ga vi! Nekoč ste mi v neki težki uri pomagali in Boštjanova Mina ni nikdar nevaležna."

"Sram me je," je dejal kovač, "in skoraj se ne upam povedati, kar mi je še pri srcu. Ali bi mi zelo zamerili, gospodična, če bi še koga vprašal za svet?"

"Prav nič ne."

"Ali bi mi zamerili, če bi prosil gospoda učitelja Novaka, da bi mi vse preračunal?"

To je dekletu neskončno dobro delo. Ves njen vzvišeni mir je spkval po vodi. Nekam jeclja- joče je dejala:

"Prav, prav, pojdite h gospodu Novaku — kmalu pojdite — vse mu povejte! Jutri popoldne pride radi Toneta k nam, pa bom govorila tudi jaz z njim. In kakor bo on svetoval, tako naj se zgodi!"

Ves omamljen je zavil kovač po cesti navzgor, čeprav že več dni ni pokusil alkohola, ker se je bal zbadljivk v krčmi. Krenil je k malemu posestvu rajnega Čebelarja. Trikrat je obšel hišo, vrt in njivo. Pokukal je v sobe. Velike in tudi snažne so bile. A sto dvajset dinarjev da bi dali zahtevni, škopi škrici? To mu ni šlo v glavo. Ko se bo zvečerilo, bo stopil k Novaku, ki je bil zvečer vedno doma pri svojih knjigah.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

105 oseb ubitih na japonski vojni ladji

Tokio, 6. decembra. Mornariški oddelek vlade naznanja, da so dobili japonsko torpedovko Savarabi, katero je zadel vihar 100 milj severno od Formose in jo prevrnili. Vseh 105 oseb na krovu je s tem zgubilo življenje v morju.

Zvezna pošta ima vedno večji deficit

Washington, 6. decembra. — Generalni poštar Brown se je izjavil, da bo imela letos zvezna pošta kljub zvišani poštnini nekako \$80,000,000 deficita. Misli si, da bo tri-centna poštnina odpravila deficit, kar se pa ni zgodilo, ker se ljudje sedaj manj poslužujejo pošte.

Ostre kazni za ruske kmete, ki se ne pokore

Moskva, 6. decembra. Časopis "Pravda" piše o smrtni obsodi nekega ruskega kmeta, ki je ubil sovjetskega uradnika, ki je prišel, da zapleni kmetovo hišo. Kmet je bil obsojen v smrt, njegova žena pa na 10 let zapora, dočim je dobil tudi vsaki zdravnik 10 let ječe, ker ni uradnika takoj odvezal.

MALI OGLASI

Oddajo se

tri lepe sobe, za malo družino. Prav poceni. Istotam se odda tudi velika soba s kuhinjo za eno ali dve osebi. Vprašajte na 6513 Edna Ave. (289)

Naznanilo in vabilo

Članice društva Srca Marije (staro) neznanjam, da se NE BO vršila seja v nedeljo 11. decembra radi birme, ki se vrši v nedeljo popoldne v fari sv. Vida. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se sejo preloži na tretjo nedeljo, 18. decembra v navadnih prostorih in stari šoli sv. Vida ob dveh popoldne. Članice ste prošene, da to upoštevate. Ker bo pa to glavna letna seja, so članice prošene, da se udeležijo v polnem številu. Izvzete so le bolnice. Na seji bo več važnih zadev za rešiti, obenem pa bo tudi volitev odbora za leto 1933.

Vabljen ste, da pridete vse do zadnje na sejo v nedeljo 18. decembra 1932 ob dveh popoldne.

Sestrski pozdrav, — Frances Novak, tajnica. (Dec.7.9.)

Naznanilo

Vsem članom in članicam društva sv. Kristine št. 219 K. S. K. Jednote se v ljubeznivo naznanja, da se vsi brez izjeme udeležite glavne ali letne seje, ki se vrši v četrtek, 8. decembra, v navadnih prostorih, točno ob pol 8. uri zvečer. Seja bo zelo važna, in kdor izostane, ga zadene obžutna kazen. Pazite, da bo tudi vaš assessment plačan ob pravem času, sicer sledi suspendacija. Pridite vsi in prinesite svoje plačilne knjižice za odrasli kot tudi za mladinski oddelek. S pozdravom — Frank Konsten.

Klub Slovenskih Vdov

Klub Slovenskih Vdov naznanja članicam, da se gotovo udeležite seje, ki se vrši 8. decembra, v četrtek, v navadnih prostorih. Prošene so vse članice, da se gotovo udeležijo, ker imamo rešiti več važnih stvari in imamo tudi volitve za leto 1933. Pridite torej vse.

Odbor. (287)

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

© 1932 Lee W. Stanley. Central Press 12-8-32

Vaški apostol

Za "Ameriško Domovino" prestavi M. U.

Peter Janez je postal. Ker je moral krepko tiščati zobe, seveda ni mogel govoriti. Zato je le kimal in sicer tako izdatno, da se mu je težka nerodna glava vsakokrat sklonila globoko na prsa.

"Nu, da, nu, da, saj že vem, kaj misliš. Sedaj pa, glej, da prideš čimprej domov!" Pa le vedno počasneje so šli. Cesta je postala temnejša, kajti veter je bil nagnal že toliko oblakov, da so bile vse zvezde že pokrite. In kolikor se je Peter Janez trudil, da prikrrije svojo utrujenost — kljub temu so postajali njegovi koraki vedno težji, le vedno trudnejši. Stara Malarica s svojo šepavo nogo je bila sedaj hitrejša nego on. Čutila je, da počiva njegova velika roka vedno težje na njeni, in kar oddahnila se je, ko so končno prišli k Šumarju.

"Lahko noč! In danes lahko spite, mati! Boglonaj!" To je še moral reči. Nato je zopet stisnil zobe ter omahovaje šel v temno vežo.

Marijana in Elizabeta ste čakali pod njegovim oknom, dokler niste čule v sobi njegove težke hoje. Nato ste šli. Na cesti se je Elizabeta zopet ozrla. "Mati..."

"Kaj?"

"Nekaj pač mora vedeti za naju! ... Ko bi bil njegov Tone doma, potem bi vsakogar mislila, da mu je ta nekaj svetoval."

"Le nikar ne skrbi, otrok!" je odvrnila počasi in trdno Marijana. "Se je pač najbrže njegova dobra vera zopet na kaj obesila! Sveta ne bo spremenila. Poprej se bo samega sebe pokončal s svojo krščansko ljubeznijo! ... Če si le danes ni napravil kaj!"

Elizabeta je prišla mater pod pazduho. In tako ste šle po temi. Veter pa se je igral z njiju krili. Prišli sti domov in zopet sedli k delu. Molk. Okolo druge ure zjutraj, ko je grozila petrolejka, da bo odnehala, je dejala Marijana: "Pojdiva spat!" In šle sti počivat — spali pa nisti.

Peter Janez pa je zaspal kakor polh. Spal je vso noč in še v dan. Dekla, ki mu je prinesla zajtrk, ga je šele zbudila. Ves zaspan je najprej pogledal na okno, ob katerega je udarjal dež. Samo par žlic prežganke je pojedel. Potem je vzel iz suknjice, ki je ležal na stolu, usnjati mošnjiček, pokukal vanj, ga zopet zavezal ter skril pod vzglavje. Sedaj je ležal mirno. Le venomer se je smehljaj, a le venomer so se mu roke tresle. Proti pol dnevu je prišla Elizabeta — sama pogledat, je dejala, kajti, "veš, mati me sedaj potrebuje. Sedaj morave delati z dvakratno silo!"

"Dobro, dete, dobro!"

In dan za dnem, vedno bolj je bilo Petru. Le tresenje rok ni hotelo izginiti. "Si pač vajen delu," je menil zdravnik. "Lenare nja pač ne prenese tvoje kovarske roke." In v četrtek mu je dovolil, da je smel za kako urico stati.

Iz te urice pa je napravil Peter kar cel dan. Sam si je šel po jedačo v kuhinjo, opravljal je kako malo delo v hiši, a za delo je nasekal kup tresak, da bo imela s čim podkuriti. Delo pa mu je le nerado šlo od rok.

Ven ni mogel, ker je lil dež kakor iz škafa. "Marc deževen, bo kmet bogat in ne pohleven!" Je mislil Šumar, ki je stal pri oknu ter gledal ven na travnike, ki so v zgodnji spomladi za dva tedna prezgodaj ozeleneli. "Sakra! Letos bo pa trave!" Smejale se je bil dobre volje, dan za dnem. V soboto pa, ko se je zvečerilo, je sicer še vedno deževalo, a starega Šumarja pa je bi-

lo minilo veselje nad travo, kajti psoval je, kakor vrabec v žlebu, psoval — svojega sina. Kajti ko so prišli drvarji po plačo, mu je eden njih javil: "Tone vam sporoča, da bo ostal preko nedelje gori v koči. Tako truden je, pravi, pa bi se rad enkrat do doma naspal!"

"Ah, norec!" je izbruhnil Šumar. "Kakor da ne bi lahko doma bolje spal! In na cvetno nedeljo — pa ne pojde v cerkev! Kakor nor je že ves čas! Nekaj mu mora biti!" Kaj pa? Z Juliko sta se bila že spravila — "te neumne trme" Šumar sploh ni smatral resnim. "Ampak nekaj mu mora biti!"

Da ni lilo na cvetno nedeljo kakor iz veder, bi se stari Šumar gotovo ne bil ustrašil treh ur ho-da, pa bi bil šel sam gori k fantu.

To cvetno nedeljo pa je zopet lahko enkrat videl, kaj zmore ljubezen. Kajti pozno popoldne, ko je Šumar stal pri oknu ter gledal ven v dež, ki je pljuskal po prazni cesti, je nakrat ugledal doli na cesti nekaj, kar je izgledalo kakor živa gobamušnica: veliko, rudečo marello, pod njo pa spodrecano krilo in dve urno hiteči, beli nogavici. "Tej pa mora biti sila!" se je zasmel Šumar. Pri plotu pa se je dežnik na mah okrenil in sicer na Šumarjevo dvorišče in le za trenutek se je pokazal izpod marelle obrazček. "Jezus, Marija! Julke!" Šumar je teklen iz izbe in odprl hišna vrata. "Ja, dekle moje ljubo! Ali te ni voda odnesla? Pri takem dežju kolovratiš naokolo? ... Tako mi pač dopade ljubezen! Taka ljubezen se pač ne bi bala niti vesoljnega potopa!"

Hihitaje je povesila Julika marello, skočila čez prag in si odnesla krilo. "Kaj pa je, Šumar? Ali je Tone bolan ... ker ga ni nič več videti?" Ko je čula sporočilo, ki ga je poslal Tone iz gozda po drvarju, se je prestrašila. Tako prepadena je bila, da se ji je nje sicer okrogli obrazček kar podaljšal. In tedaj je vprašala nekaj, kar nikakor ni izgledalo, da bi bilo v zvezi s Tonetom. "Ali Peter Janez še vedno leži?"

"Ne, je že boljši."

"Pa njegova strežnica ... je še tu?"

"Ah, nak! Že cel teden je ni več. Le včasih pride, tako malo pogledat."

Julka se je oddahnila. "Kako dobro srce moraš imeti, ti!" je dejal Šumar ter jo potrepil po roki. "Za svojega Toneta tako skrbiš ... pa še za onega drugega povrhu tudi! Le pridi, bom dal skuhati malo kofeta..."

Šla sta v izbo. Izgledalo je, kakor da se je skrb, ki je gnala Juliko po takem dežju od doma, nekoliko polegla. Kajti medtem ko je kuhala dekla kavo, je donelo iz izbe veselo ščebljanje dekleta in pa glasan Šumarjev smeh. Bila je pač vesela urica, ki sta jo ta dva preklepata. In ko je proti večeru dež nekoliko ponehal, pa si je Julika zopet spodobecala krilo in je stopila iz izbe, tedaj je dejal Šumar veselo: "Punca, v tebi je veselje kakor pripaljen smodnik! Kar vsa si oživila! Kakor da te je gospod Bog predelal za poroko! I, moj poba je lahko vesel! In jaz ... Smeje se jo je prijel za podbradek. "Nu, zdi se mi, da tudi meni ne bo slabo pri tebi. Toliko sem že videl, danes!"

"Dobro, vam bo, očka, dobro! Tako dobro!" Pogledala ga je s svojim rožnatim smehljajem. "Ampak veste, tako mora ostati, kakor sva se danes dogovorila. Tri tedne po Veliki noči!"

"Da, srček, tako bo! In čim

bosta prestala vajino ženitovanjsko spraševanje, se odpeljeva s pobom k notarju."

Stopila sta med hišna vrata. Že je hotela Julika odpreti svojo rdečo marello, ko je zagledala na cesti Elizabeto, ki je prihajala z veliko ruto na glavi in okoli ramen. Tedaj so okamenele v Julikinem obrazu vse mehke poteze, a iz golobčijih oči je šinil blisk sovraštva. Postavila je marello na tla, segla v žep in začela: "Ježeš, očka, sedaj pa sem svoj robec pozabila v izbi."

"Počakaj, prinesem ti ga!" je dejal Šumar in odhitel v izbo.

"Na klopi je ali pa za mizo." Elizabeta je prišla na dvorišče in k vratom. "Dober večer!" je dejala ter obstala, čakajoč, da se ji bo ona umaknila.

Julika pa se ni ganila. Postavila se je bila sredi vrat in položila poprek v naročje veliko marello. Nje okrogli nosek je bil docela špičast, rdeči gobček stisnjen. "Tako, ti! Danes si prišla zaman!" je dejala ponižno. "Danes ga pa ni doma ... mojega Toneta."

Krvavordec je postal Elizabetin obraz. Ni mogla takoj odgovoriti. Šele potem je dejala: "K Petru sem prišla."

"Tako? ... Nu, da, saj je samo zato, da boš vedela, da se človek spozna! In pomagalo ti tudi ne bo! Zakopala sem koreninico." Julika se je smehljajala in se prekrizala. "Sedaj lahko čaraj, kolikor hočeš." In umaknila se je s praga. Elizabeta pa je že odšla za skednjem, da pride skozi hlev v Petrovo čumnato.

Tedaj se je oglasil iz izbe Šumarjev glas: "Hoj, rutice ne morem najti tu!"

"Le pustite, očka sem jo že našla!" je zaklicala Julika. "V drugem žepu sem jo imela."

Šumar je prišel ven in sedaj sta še malo poklepetala pod marello. Pri tem pa je bila Julika tako vesela, da je stari smehljaje vzkliknil: "Punca, punca! V tebi se pa menda vse kar tare veselja!"

"Nu, res je, tako vesela sem!" Šumar pa ji je pomežiknil in se namuzal: "Česa pa?"

Prešerno se mu je zasmejala Julika v obraz. "Velike sobote! Kar pričakati je ne morem!"

"Kaj? ... Velike sobote?"

"Nu, da," nje oči so se iskri- le, "tedaj bom imela že spraševanje za sabo."

"To boš opravila vendar že v četrtek."

"Nu, zato pa bom na veliko soboto dvakrat bolj vesela!" Zopet se je smejala. "Pravo veselje mora imeti nekaj časa, da se uteče. — Zbogom, očka! Pa Toneta mi lepo pozdravite! ... Bogve če dobro spi gori v koči?"

Smeje se je skočila preko luže sredi dvorišča ter odskakljala kakor taščica.

Zadovoljno je gledal Šumar za njo. "Noričica! Kako je poživela kar naenkrat!" Pogledal je gori proti hribom. "Tu ti je veselje, vidiš, ti nori larifari!"

Še nekdo drug je videl Breznikovo Juliko, kako je poskakovala po cesti: Peter Janez. V svoji čumnati je stal pri oknu, pritiškal čelo in nos ob šipe, po katerih je pljuskal dež, ter se oziral v vse strani. Elizabeta je vendar prišla na dvorišče in je šla mimo njegovega okna — kje le je toliko časa? Morebiti pa so bila vrata konec hodnika proti hlevu zapahnjena? In Peter Janez je stopil pogledat. Res, Elizabeta je stala konec skednja. "Lizabetica, kaj ti je?"

Dvignila je pogled. Nato je dejala: "Veš, malo oteči sem se morala ... ker dežuje ... pa ti nisem hotela zanesti mokrote v čumnato."

"Ti smeš vse! Pridi, pojdiva v sobo!"

Obotavljala se je — in zmajala z glavo. "Saj si sedaj tu! Saj mi lahko tu poveš, kako ti je?"

"Dobro, dete, tako dobro! Danes me seveda še niso pustili v cerkev ... ampak ves dan sem bral v Pismu. Malo počasi mi gre, seveda, a vendar sem prebral Kristusovo pridigo na gori štirikrat. In tako me je to po-

krepilo. ... Pa baš sem se nečesa domislil! Ker že tako ne smem nikdar spregovoriti kake besede v dobro ... ker pač tako zahteva gospod Adnohti — bom pa bral, ker branja mi ne brani paragraf. In Kristusovo pridigo na gori bodo morali slišati! V tej je vse ... in še ti-sočkrat boljše, kokor pa bi znal pridigati Flohane Mačendrekler!"

"Prišel je pri tem Elizabeto za roko. Ona pa ga je vprašala: "Zakaj se tako treseš?"

"I, kaj to! Tako mi je vedno sedaj, veš, tako malo! Si bom že zopet opomogel! ... Pa ali nočeš malo v čumnato k meni?"

Zopet je zmajala z glavo in si oprostila roko. "V njegovo hišo? ... Ne, Peter! Sedaj ne morem več! Pusti me, da grem domov! In ... mati me čaka! In ... da ti povem: danes sem prišla poslednjič. Saj si že skoro zdrav ... tedaj me ne rabiš več. Mati pa me rabi ...". Obmolknila je, ovila si ruto ter šla iz skednja.

"Lizabetica!" je zaječal Peter ter iztegnil roke. Nato so se mu pesti zopet pobesile. "Ko bi le smel govoriti! Potem ne bi več skrbeli!"

Počasnih korakov je šel zopet v svojo sobo. Nekaj časa je vze- lo, predno je s tresočimi rokami prižgal svečo. Nato je najprej zapahnil vrata, nato je odprl v omari spodaj predal ter vzel iz njega vseh mogočih stvari — staro obleko, krpe, ki jih je hranil, da si z njimi zakrpa svojo "no-vo" obleko. Prav doli na dnu, zavrt v volneno krpo, je bil mršavi mošnjiček. Medtem ko je odvezoval jermenček, je bingljaj mošnjiček v njegovih tresočih se rokah kakor onemel zvonček. Iz njega je vzel listek, ga s svojimi nerodnimi rokami razgrnil — in čimdalje ga je gledal, če-

RAZPRODAJA

SE BO ŠE NADALJEVALA DO 17. DECEMBRA

Žene in dekleta, pridi-te po suknje in obleke. Imamo jih še veliko iz-bero in po zelo nizki ceni.

Se priporočam botr-cam in birmankam, da pridejo po obleke in suknje.

Anton Anžlovcar

vogal Norwood Rd. in St. Clair Ave.

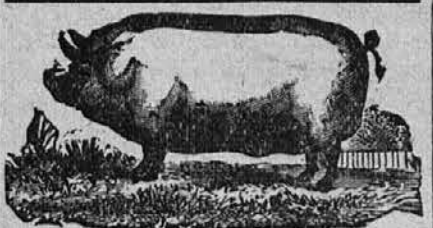
Mrs. Rose Burger, spodaj na sliki, iz Toledo, O. je vze-la svoje štiri otroke s postelje in jih vrgla v vodnjak. Mati in petletna hčerka Virginia sta utonili, mož pa je še pravočasno rešil druge otroke. Mladi ženi se je zmešalo žalosti nad smrtjo njenega očeta.

dalje večje so postajale njegove oči. Tedaj je dvignil svoj pogled k stropu. Njegove oči so se orosile. "O, ljubi Gospod Bog, ti moj edini! Sedaj me ne smeš zapustiti!"

Zunaj na hodniku korak, trkanje na vrata in jezni deklin glas: "Ti, Goljat neumni, ti, čemu se pa zaklepaš?"

Peter Janez se je zdrnil kakor tat, ki so ga pri najboljšem izboranju zasačili. Kakor hitro je to šlo: listek v mošnjiček, krpo preko njega, v predal z njim in vso obleko naden — in že je zaklenil predal. Nato je odpahnil vrata. Molče je potrpekljivo godrnjanje. Krožnik je bila položila na okno poleg odprtega Pisma. Dokler ni šla dekla iz sobe, je slonel ob steni. Nato je porinil krožnik na stran. (Dalje prihodnjič.)

* Italija je začela graditi 4 vojne ladje.

Debeli prešiči naravnost z dežele

Vseh velikosti, živi ali osnaže-ni, pregledani od mesta in jih pripeljeemo kamor želite. Meso v kosih, šunka, plečeta, loins in vse druge stvari se dobe vsak torek in petek, koljeemo pa vsak ponedeljek in četrtek. Pridite in izberite si sami.

H. F. HEINZ

Vine St., Willoughby, O.
Tel. Wickliffe 110-J-2

Dr. A. L. Garbas

SLOVENSKI
ZOBOZDRAVNIK
6411 St. Clair Ave.
v Slov. Nar. Domu
soba št. 10
Tel. Henderson 0919

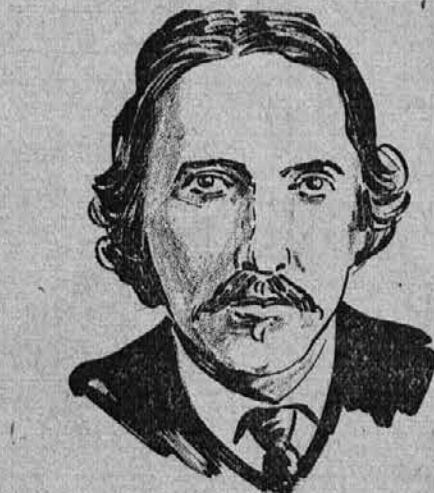
WILLIAM A. VIDMAR

SLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. MAin 1195
URE: 9 do 5
Ponedeljek, torek, četrtek
od 6:30 do 8, in v
soboto od 2 — 4, 6:30 — 8
1084 E. 67th St.
Henderson 5635

LED IN PREMOG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAŽALEC
LEDU IN PREMOKU
1191 E. 167th St.
Posklicite: KEmore 4361

ALI VESTE? R. J. Scott

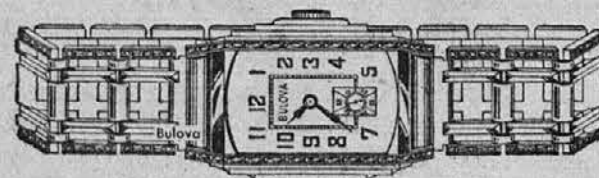

LOUIS STEVENSON JE DOBIVAL KOT PORČEVALEC NEKEGA LI-STA V CALIFORNIJI PO DVA DO-LARJA NA TEDEN.

V JUŽNI AMERIKI ŽIVI PTIČ, KATEREMU SE PRI PETJU DVI-GNE NAD KLJUNOM ČRNA KOŽA VESKO V ZRAK, DA GA PRAV PIHNE.

PUNCE, ČE HOČETE ZGUBITI NA TEŽI, POSKUSITE VAJE. KOT KAŽE SLIKA. TO DELA DNEVNO ANNA PETLEY NA AN-GLESKEM. PA LMA POSTAVO KO ŠOLSKA DEKLICA, SRVA GRE RES MALO NERODNO, PA SE ČLOVEK PRIVADI!

Ne čakajte do zadnjega!

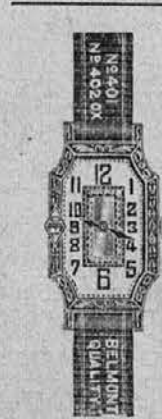
Kupite birmanska in božična darila sedaj pri

WOLKOV JEWELRY
RAZPRODAJI PO POLOVIČNI CENI

in prihranite si razliko

Stotine naših slovenskih odjemalcev je že kupilo naše fine ure in zlatnino za birmo in so zadovoljni. Zadovoljili bomo tudi vas. Naša velika izbira Bulova, Elgin in Illi-nois zapestnih ur in mnogo drugih, so pripravna darila za fante in deklice in se pro-dajajo sedaj po polovičnih cenah.

Obisk naše krasne zlatar-ske trgovine vas bo prepričal o veliki vrednosti, ki vam jih nudimo. Izberete si lahko vaše birmansko in božično darilo sedaj in ga ml za vas spravimo, dokler hočete.

\$16.50 krasna sre-brna zapestna ura, 20-letna ga-rancija, s zlatim zapestjem, ki je sličen

\$8.75

\$14.00 zapestna ura, za moške in dečke, s zapest-nico, ki je enaka

\$6.95

Vaš kredit je dober

KUPITE SEDAŽ IN PLAČAJTE POZNEJE

Wolkov Jewelry Inc.

6428 St. Clair Ave. Cleveland, O.
nasproti Slovenskega Narodnega Doma

Za birmo-

Otroci imajo zelo radi mehko pijačo. Ob priliki birmo se priporoča slovenskim botrom in botracam, da pogostijo birmance in birmanke s pristno in najboljšo mehko pija-čo, katero izdeluje slovenska tvrdka DOUBLE EAGLE BOTTLING CO. Ako ne dobite pri vašem prodajalcu, po-ključite direktno

Double Eagle Bottling Co.

na 6517 St. Clair Ave.

Mr. John Potokar se prijazno priporoča.

Brazis Bros. bankrotna razprodaja

FINE OBLEKE — NIZKE CENE — VELIKA IZBIRA

\$6.75

\$9.75

\$12.75

Obleke, površniki, suknje

Ta razprodaja je samo v eni trgovini
6905 Superior Ave.